

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
1314 N. Wabash St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

NOV 14 1985

VOLUME LXV Nr. 20

KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO (NOV.) 7, 1985

STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN
MADISON, WI 53706

KAINA 25 c.

KASDIEN

KUR SUPLAUKS
PRAŠOSI KLAUSIMAS
TURĖS LAIMĖTI
GERA ŽINIA

Visas svietas permato, kad "žvaigždžių karams" programa lėšuos trilijonai dolerių. Tai neapsakoma pinigų suma, už kurią Ameriką galima būtų padaryti pasakišku rojumi žmonėms gyventi. Nežiūrint, kad miestai virsta lauzais, milijonai žmonių gyvena žemiau skurdo ribos, kiti milijonai neturi darbo, tūkstančiai yra benamių, prezidentas to nepaiso, "žvaigždžių karų" programa jam svarbiau.

Kodėl taip nepaisyti iš mokesčių mokėtojų surinktų fantastiškai "žvaigždžių karams" programai trilijonų dolerių? Dėl to, kad prezidentas žino, kad tie trilijonai dolerių suplauks į ginklų pramonės baronų seifus.

Prez. Reagano įsakymu marinų aviacijos lakūnai sugavo Italijos turistinio laivo arabus teroristus, skridusius Egipto lėktuvu Tunisijon pas PLO Arafatą. Bet kokias iš to nauda, prašosi klausimas.

Už pinigus nusipirkta arabų pasaulyje sąjungininkas Egiptas pasiūšaušė, netgi reikalavo, kad JAV prezidentas viešai atsiprašytų egiptiečių tautos. Jordanijos karaliaus Huseino planai taikos procesui Vidurio Rytuose subraškėjo. Pasak kai kurių komentatorių, arabus dar labiau įsutiuto teroristiniams veiksams.

Vadinasi, tame pasaulio regione padėtį dar labiau sukomplikavo.

Dienos tema yra, kas išeis iš prez. Reagano ir M. Gorbaciovos susitikimo? Taiką mylinčios tautos ir visa taiką mylinti žmonija puoselėja viltį, kad susitikimas padarys persilaužimą į gerąją pusę, nes pasauliui būti ant branduolinio karo ribos ilgiau nebegalima. Neginėjama, kad Tarybų Sąjunga yra už persilaužimą į gerąją pusę. Taip pat neginėjama, kad JAV su prez. Reaganu priešakyje yra už "žvaigždžių karus", žadančius Amerikai ir kitoms šalims eikvojimosi kelią.

Tačiau nežiūrint kaip abiejų pusių skirtingos pažiūros į persilaužimą į gerąją pusę, susitikime sveikas protas turės laimėti.

Ražant šiuos žodžius, didžioji spauda skelbia geras žinias, kad Valstybės departamente vyksta JAV ir TSRS derybos dėl atstatymo oro linijomis susisiekimo su Maskva. Vadinasi, kad Aeroflotai skraidytų į čia, o Pan American lėktuvai į ten.

Tai ženklas: kaip prez. Carteriui iš paskelbimo grūdams embargo Tarybų Sąjungai niekas neišėjo.

"KRISTIJONAS" — NAUJA OPERA

Rimgaudo Eilunavičiaus nuot raukoje — scena iš spektaklio.

Lietuvos TSR valstybiniame akademiniame operos ir baletu teatre įvyko kompozitoriaus A. Bražinsko operos "Kristijonas" premjera.

"Kristijonas", rašoma žiūrovams skirtoje programoje, — tai dialogas su "Metais" ir jų kūrėju, pasaulinės lietuvių literatūros pradininku Kristijonu Duonelaičiu. Tai — ne tradicinė opera. Joje veikia sąlygiški herojai. Šalia Donelaičio, jo žmonos Annos ir amžino rašytojo priešininke Rugio,

taip prez. Reaganui iš nutraukimo oro linijomis susisiekimo niekas neišėjo. Taipgi yra ženklas, kad roras atstatyti oro linijomis susisiekimą yra šiltas lašas į šaltus JAV-TSRS santykius.

Šiomet sukako 40 metų, kai įsikūrė Jungtinės Tautos. Nors Jungtinių Tautų organizacija tėra pasaulio tautų tik forumas, bet per 40 metų jis daug pasauliui davė. Ypač šiam forumui didelis nuopelnas, kad per 40 metų buvo išvengta pasaulinio karo, daug kur mažesni karai buvo prigesyti ir kai kurių išvengta.

Amerikai Jungtinės Tautos nebeapatinka. Pradžioje, kai organizacijoje tebuvo truputį daugiau kaip 50 narių ir galėjo organizaciją dominuoti, buvo viskas gerai. Dabar, kai organizacijoje yra virš šimto narių-tautų ir dauguma jų antiimperialistinės, net yra užuominų, kad reiktų Jungtines Tautas iškelti iš Niujorko. Tokios pat nuomonės ir kitos reakcinės šalys.

Tačiau, kaip rodo visi ženklai, praėjo laikas, kad su viskuo lengvai galima dorotis. Iš purkštavimo prieš Jungtines Tautas irgi niekas neišeina.

Mieli skaitytojai, turėkite galvoje, kad vyksta prenumeratams atsinaujinti vėjus. Matykite savo vajininkus ar paskubėkite patys atnaujinti prenumeratas. Pakalbinkite ir savo kaimynus bei pažįstamus, kad užsiprenumeruotų laikraštį.

S. J. Jokubka

scenoje atgyja "Metų" personažai. Šiam muzikiniam kūriniui libretą parašė poetas A. Drilinga, spektaklį pastatė teatro vyriausiasis režisiorius, TSRS ir Lietuvos TSR valstybinių premijų laureatas, respublikos liaudies artistas R. Siparis. Dirigentas — respublikos nusipelnęs artistas V. Viržonis, dailininkas — A. Kariniauskas, Kristijono vaidmenį parengė Lietuvos TSR nusipelnęs artistas V. Kuprys ir V. Prudnikovas.

Kalbėdamas apie naująjį sezoną, teatro direktorius ir meno vadovas, TSRS liaudies artistas V. Noreika pabrėžė, kad dabar kaip niekad gausu nacionalinių kūrinių. Rampos šviesą išvys A. Rekašiaus baletas "Aura", jauniesiems žiūrovams bus parodyta kompozitoriaus J. Gaizausko opera "Bura-tinas". Beje, operinės muzikos mėgėjų laukia susitikimai su š. Guno "Faustu" ir V. Belinio opera "Norma". Vilniečiai jau įprato afišose matyti Leningrado S. Kirovo operos ir baletu teatro vyriausiojo choreografo, TSRS liaudies artisto O. Vinogradovo parvare.

ELTA

KIVIRCAS

Dvi svarbiausios kapitalistinio pasaulio valstybės, artimiausios sąjungininkės — Jungtinės Amerikos Valstijos ir Japonija — globalinės strategijos, konfrontacijos su taikos bei socialinės pažangos jėgomis klausimais paprastai randa bendrą kalbą. Tačiau besidalydamas savo monopolijų produkcijos realizavimo rinkomis, nejučia jokio pasigailėjimo viena kitai.

Štai ir dabar. Vašingtonas ir Tokijas yra didžiulio kivirčo išvakarėse. Priežastis visiškai aiški: didėjantis Jungtinių Amerikos Valstijų deficitas prekyboj su Japonija. 1984 metais, pavyzdžiui, jis sudarė 37 bilijonus dolerių (maždaug trečdalis viso JAV užsienio prekybos deficito). Šiais metais, sprendžiant iš prognozių, ši suma išaugs iki 50 bilijonų dolerių. Todėl Vašingtono kantrybė visiškai baigiasi. Čia manoma, kad dėl visų bėdų, kurias patiria Amerikos

Trumpai

— Kongresmenų delegacija, vadovaujama Floridos demokratų kongresmano Bill Nelson, buvo nuvykusi į Maskvą pasiteirauti ar negalima būtų atnaujinti JAV-TSRS susitarimą dirbti išvien erdvės tyrinėjimams, svarbiausia — bendrai misijai į Marso planetą.

— Galimas daiktas, jog netrukus Amerikos kalėjimai bus aprūpinti sargais robotais, valdančiais ginklus ir trumpų bangų televizorius. Jų paskirtis bus saugoti, kad kalinys nepabėgtų iš kalėjimo.

— Tarybų Sąjunga nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo Meksikoje atsiuntė 25 tonas medikamentų, antklodžių, palapinių ir vakuotų maisto produktų.

— Amerikos Romos katalikų bažnyčios vyskupai ruošiasi viešai pasisakyti už šalyje likvidavimą skurdo ir kad būtų darbo visiems, kurie jo ieško.

— Buvęs Vakarų Vokietijos socialdemokratas kancleris ir socialistų Internacionalo pirmininkas Willy Brandt spaudos konferencijoje Bonoje pareiškė, kad "žvaigždžių karai" kelia grėsmę žmonijai.

— Tarybų Sąjunga Lenino premija apdovanojo socialistinio Vietnamo parlamento pirmininką Nguyen Huu Tho.

— Iranas siekia geresnių santykių su TSRS. Tuo tikslu į Maskvą net buvo nuvykusi delegacija.

— Šiomet per pirmą pusmetį Amerika prekiaudama su Japonija turėjo \$23.9 bilijono deficito.

prekybos sistema, pralaiminti įnirtingoje konkurencijoje su partnerė Tolumųjų Rytų regione, kaltas "uždaras Japonijos rinkos pobūdis". Japonai kaltinami "nesąžininga prekybos praktika", jiems grasinama baisiomis baismėmis. Pats prezidentas Reaganas pareikalavo, kad Tokijas per du mėnesius panaikintų apribojimus Amerikos produkcijos tiekimui į Japoniją. Priešingu atveju JAV Kongresas ketina priimti protekcionalinis įstatymus, apdėti papildomu 25 procentų mokesčiu Japonijos prekes, tiekiamas Amerikos rinkai.

Japonija, kaip visada, tik žada kažką daryti. Tuo tarpu tarp abiejų valstybių rietenos nemažėja. Apibūdinanti situaciją, kuri formuojasi dviejų šalių santykiuose, specialistai vis dažniau vartoja terminą "prekybos karas". Daugelio amerikiečių akyse Japonija dabar, kaip ir Antrojo Pasaulinio karo metais, tikra agresorė. Tačiau jos ginklas šiuo metu ne patrankos ir bombos, bet automobiliai ir videomagnetofonai.

Kaip matome, dvi svarbiausios kapitalistinio pasaulio valstybės viena kitos atžvilgiu veikia labai agresyviai, nepaisydamos jokių moralės normų. V. Sidaras

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly [659-780]

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday,
by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00;
Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Pirkinėjimams ateina galas

Dar neatvėsęs arabų teroristų išpuolis prieš Italijos turistinį laivą vertas daug didesnio dėmesio negu ankstesni arabų teroristiniai išpuoliai. Pagrobimai lėktuvų, atskirų amerikiečių bei proamerikiečių, netgi susprogdinimas JAV marinių stovyklos buvo daugiau ar mažiau panašūs į sensacingus Amerikai ir Izraeliui įspėjimus. Su laivo pagrobimu buvo kas kita. Susiję įvykiai su laivo pagrobimu, tarp kitko, pusėtinai užpylė šalto vandeus Amerikos santykiams su kai kuriomis šalimis, imtinai su lojalia Amerikai arabų šalimi Egiptu, kurio prezidentas Mubarakas netgi tiesmukai viešai pareikalavo, kad išdidus Amerikos prezidentas Reaganas atsiprašytų visos egiptiečių tautos už neleistiną Egipto lėktuvo, gabenusio teroristus į Tunisiją Arafatui, pagrobimą.

Tai gal pirmas atsitikimas Amerikai, kad tokia šalis kaip Egiptas (palyginus su Amerika moskitas) pareikalavo viešo atsiprašymo. Tai ženklas, kad Amerikos bilijonai dolerių, kuriuos Egiptui kasmet pila, kad sugyventų su Izraeliu, nieko nereikšmia. Vadinasi, elgeta ponui rėžė tiesos žodį į akis — neįžeidinėk mano savimeilės. O Amerika, išties, įžeidė, pagrobdama Egipto lėktuvą, kas pagal tarptautinius įstatymus neleistina daryti.

Egipto pasipiktinimas ir viešas pareikalavimas atsiprašyti ženklina, jog atėjo laikas, kad su papirkinėjimais netrukus daug ko nebebus galima pešti.

Kas nors negero yra su prez. Reagano reaganomika

Mūsų Amerikai, turtingiausiai pasaulyje šaliai, viena didžiausių gėdų yra benamiai, žmonės neturintys pastogės kur gyventi. Didmiesčiuose visuomet jų buvo, bet dabar, kai prez. Reaganas giriasi savo reaganomikos laimėjimais, benamių skaičius yra pasiekęs beveik tokį pat lygį, koks buvo baigiantis Didžiajai depresijai. Neperdėtai yra apskaičiuota, kad jų visoje šalyje yra apie trys milijonai. Vien tik Niujorke jų apytikriai yra 9,000. Palyginus kiek buvo baigiantis Didžiajai depresijai, tik keturiais šimtais mažiau. Čikagoje, manoma, yra apie 6,000. Nemažiau yra ir kituose didmiesčiuose. O tokiuose miestuose kaip Los Angeles, San Francisco, kur klimatas šiltas, benamių yra dar po daugiau.

Šie žmonės dienos metu valkiojasi gatvėse, užpakalinėse gatvelėse rausiasi šiukšlių statinėse, parkuose susėdę ant suolelių snūduriuoja, leidžia nuobodžiai laiką. Atėjus nakčiai eina kur nors į užkabčius, parkuose į krūmus, į labdarinių bažnyčių rūsius bei baigiančių sugriūti namų laužus nakvoti. Labdaringos organizacijos aliamuoja, kas su tais benamiais daryti, kurių vis gausėja. Kai kurių miestų valdžios irgi netyli, šaukiasi federalinės valdžios pagalbos, kad ši negerovė būtų likviduota.

Mažiau galvojančius savimyliai šiuos benamius vadina išsigimusiaisiais žmonėmis. Tiesa, kai kurie jų yra išsigimę, „profesionalūs“ valkatos, kokių visuomet dideliuose miestuose buvo ir esti. Tačiau šiame prezidento Reagano skelbiamame „gerlaikyje“ ne visiems benamiams galima prisegti tokia etiketė. Dauguma jų yra netekę vilties rasti darbą bedarbiai, kuriems nedarbo kompensacijos yra seniai išsekusios. Yra ir tokių, kurie dėl nedarbo įpuolę desperacijon, yra palikę savo šeimas, kaip žmonės sako, dievo valiai.

Jie yra matomi benamiai. Tačiau didžiuosiuose miestuose yra ir daug nematomų benamių, kurių už šiuos matomus yra šimteriopai daugiau. Pavyzdžiui, afroamerikiečių ir ispankamerikiečių bei varguomenės getuose yra paprastas dalykas dviem ar trim šeimoms gyventi kukliame nedideliame poros kambarių namo užkaboryje butelyje ar kur rūšio pasienyje. Lygiai taip, kaip buvo pirmaisiais pokario metais sugriautame Vilniuje, Lietuvoje.

Amerikoje nė vienas miestas nuo karo nenukentėjo, ant nevieno nenukrito bomba. Matant miestuose tūkstančius benamių ir po kelias šeimas, susikimšusias dviejų ar trijų kambarių namų užkaboriniuose butuose, ima aiškėti, kad kas nors negero yra su prez. Reagano „gerjančia“ krašto ekonomika ar visa šia ekonomine sistema.

Žinoma, jeigu nebūtų pinigų, šalis būtų neturtinga, toks žmonių nuskurdimas būtų pateisinamas, kaip kartais kai kas pateisina neišsivysčiusiose šalyse užmiesčiuose favelas bei iš palmių šakų pašiuves. Gi dabar, turtingiausia pasaulyje šalis bilijonus dolerių eikvoja visokiausiems ginklams, ruošiasi „žvaigždžių karams“, kurie lėšuos trilijonus dolerių, neturėti lėšų pigių butų statybai neturtingiems žmonėms, daugiau kaip nuostabu.

Amerikiečiams oportunistams patriotams, kuriems terūpi turėti paskutinių metų modelio automobilį, gyventi gražiam mūriniuke ar prašmatniame apartamente, turėti pakankamai steiko ir porkčiapo, turėti „good time“ kaip pridera amerikoniui, lapojantis ir žydintis varguomenės getuose skurdas — nei šilta nei šalta. Bet amerikiečiui nuo-

2

Kapitalo pasaulis

Vakarų pasaulyje plačiai reklamuojama „visuotinės gerovės valstybės“ teorija. Visokiausiais būdais aiškinama, kad žodis „skurdas“ jau braukiamas arba greitai bus išbrauktas iš piliečių apyvartos. Tačiau dešimtmečiai bėga, o reikalai blogėja. Kapitalistinės sistemos palydovai — infliacija, masinis nedarbas, milžiniškos išlaidos ginklavimuisi — sistematingai daužo visokius propagandinius triukus.

Ekonominio bendradarbiavimo ir vystymo organizacija (EBVO), kuriai priklauso Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Vakarų Europos šalys ir Japonija, reguliariai skelbia ekonominę statistiką ir ateities prognozes. Pastarosios kaip niekada nieko gero nežada: nedarbas kapitalo šalyse auga. EBVO šalių bedarbių armija bus 23-25.5 milijono žmonių. Jau dabar Jungtinių Amerikos Valstijų bedarbių armija — apie 10 milijonų, o 34 milijonai žmonių gyvena žemiau oficialiosios skurdo ribos. Vokietijos Federatyvės Respublikos darbo biržose įregistruota apie 3 milijonus bedarbių. Į jų gretas pastaraisiais mėnesiais įsilieja tūkstančiai VFR piliečių. Panaši padėtis ir Italijoje, Danijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Anglijoje. Nedarbas kapitalo šalyse tampa nacionaline tragedija.

Daugelis Vakarų šalių vyriausybės visas bėdas aiškina ekonomine krize. Dabar Vakaruose labai populiarus šūkis „Suveržti diržus“, ir niekas nenori pripažinti, kad viena pagrindinių tokios antilaidinės vidaus politikos priežasčių yra ginklavimosi varžybos bei joms skiriamai bilijonai. Šios išlaidos padengiamos visų pirma socialinių reikmių sąskaita. Pastaraisiais metais kapitalo šalyse buvo „apkarpytos“ praktiškai visos socialinės programos — nuo vaikų darželių statybos ir pašalpų studentams iki pensijų. Pavyzdžiui, Olandijos vyriausybė, nepaisydama visuomenės protestų, 10-15% sumažino visas pašalpas, tarp jų ir bedarbiams. Panašiai ruošiasi padaryti ir Vokietijos Federatyvės Respublikos vyriausybė.

Visa tai labai skaudžiai palietė jaunimą. Kai kuriose „Bendrosios rinkos“ šalyse net 35 procentai jaunimo iki 25 metų neturi darbo, o 1.7 milijono dirba ne visą darbo dieną. Anglijos dabartinė M. Thatcher vyriausybė stengiasi ne tik maksimaliai apkarpyti socialines programas, bet kėsinasi į pačius socialinės sistemos aprūpinimo principus. Ji ne kartą sakė, kad valstybė yra „pernelyg dosni ir tuo pati sau kenkia“. Jos nuomone, už gydymą, mokslą, gyvenamąjį plotą turi sumokėti patys

širdžiam patriotui, kuris myli šią šalį daugiau negu savo pilvą, dėl benamių ir skurdžių armijos gėda, jis nežino kur dėti savo akių iš gėdos.

Kad tai faktas, ne truputį nenuostabu, kai šimtai ir tūkstančiai dorų amerikiečių kovoja už gražesnę ir turtingesnę Ameriką, kad joje nebūtų nedarbo, nereikėtų varguoliams dalinti maisto talonų, kad visiems pakankamai pakaktų duonos, kad keliaujant pietinėmis valstijomis per automobilio langą nesimatytų sukrypusių lūšnelių, pusnuogių dideliais pilvukais alkanų vaikų. Jie kovoja už Amerikos garbingą vardą pasaulio tautų bendruomenėje, kad niekas nešūkautų „yankes go home“. Jie kovoja už Ameriką be ginklų, už mylinčią taiką ir respektuojančią kitų šalių teises Ameriką. Pažangūs Amerikos lietuviai drauge su jais.

piliečiai, ir visa tai turi prisiminti privatus sektorius. Kalbėdama apie milijoną jaunų šalies bedarbių, M. Thatcher ciniskai pareiškė, kad „kai kurie jų labai jau lengvai, būdami 16 metų ir baigę mokyklą, gauna valstybės išlaikymą ir jiems tai patinka“. Pagalbos šaukiasi ir Anglijos sveikatos apsaugos tarnyba. Trūksta patalpų, įrengimų. Kai kurių operacijų reikia laukti eilėje net 5 metus. Tuo tarpu konservatorių vyriausybė numato sumažinti sveikatos apsaugos fondą 170 milijonų dolerių.

Panaši padėtis ir Italijoje. Prieš kelerius metus šios šalies vyriausybė patvirtino planą, kuris buvo paremtas skambiu šūkiu — „Viskas visiems“. Tačiau iš tikrųjų reikalai pakrypo visiškai kita linkme. Nėra galimybių suteikti pagalbos narkomanams, bedarbiams. Lūšnose tebegyvena tūkstančiai italų šeimų.

Kaip matome, buržuazinės „visuotinės gerovės valstybės“ teorijos rūbas plyšta iš visų pusių. Nei visokios „garantijos“, nei skambūs šūkių to irimo sustabdyti nepajėgia. Pažangioji visuomenė, darbo žmonės nebenori su tuo taikstyti. Todėl vis didesnė kyla mitingų, demonstracijų banga. Darbo žmonės griežtai reikalauja darbo, socialinių lengvatų, paprasčiausių žmogaus teisių.

V. S-ras

GINAMI OKINAVOS GYVENTOJAI

TOKIJO. — Pažangiosios Japonijos jėgos stoja ginti Okinavos gyventojų, reikalaujamos padaryti galą JAV kariuonos šeiminkavimui saloje, kur sutelkta daugiau kaip pusė Japonijos žemėje esančių Pentagono bazių. Japonijos komunistų partijai atstovaujantis parlamento deputatas Akijas Satas pareikalavo, kad vyriausybė grąžintų Okinavos valstiečiams žemės sklypus, kurie prievarta buvo atimti iš jų Amerikos kariniams objektams. Atėjo laikas perduoti teisėms savininkams žemę, kurią jau 40 metų trypia Amerikos kareivių batai, pabrėžė Satas.

AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖS POZICIA

NIUJORKAS. — Australijos vyriausybė atsisakė paremti liūdnai pagarsėjusią JAV „strateginę gynybos iniciatyvą“ („žvaigždžių karus“). Ginklavimosi varžybų kosmose galimybė kelia susirūpinimą, pareiškė Jungtinių Tautų generalinėje asamblėjoje šios šalies užsienio reikalų ministras Viljamas Heidenas. Mes esame tos nuomonės, jog reikia skirti kuo didžiausią dėmesį esamų ginkluotės sistemų likvidavimui, priešraketinės gynybos sutarties režimo stiprinimui.

KAIP ŠAUKSI, TAIP ATSLIEPS

KARIKATŪRISTO AKIMIS

Jungtinės Amerikos Valstijos be jokios atodainos didina karines išlaidas. Dėl to sparčiai didėja valstybės skola, kuri žlugdo visą šalies ekonomiką.

SUNKI MILITARIZMO NASTA.

V. Volkovo („Pravda“) pieš.

DOVANOS PREZIDENTUI

Agentūra JPI pranešė:

1984 metais Reaganai gavo iš užsienio valstybių atstovų 73 dovanas, tarp jų — ritualinį malajizietišką durklą, irakietišką chalata, širdies formos pagalvių, vyno, monetų, juvelyrinių ir dailės dirbinių, gyvų dramblių.

Nors vyriausybės etikos įstatymas skelbia, kad vyriausybės pareigūnai neturi teisės pasiimti sau brangesnės negu 150 dolerių dovanos, bemaž visos dovanos buvo priimtos „naudotis oficialiai“, kadangi, kaip pareiškė valstybės departamentas, „atsisakius priimti jas, dovanotojai atsidurtų nemalonoje padėtyje“.

Tarp Reagano gautų dovanų:

— pusantrų metų amžiaus dramblys nuo Šri Lankos prezidento. Jis buvo įkurdintas nacionaliniame zoologijos sode, tačiau netrukus nugaišo nuo infekcinės ligos;

— 1820 m. gamybos 3,400 dolerių vertės senovinis laikrodys nuo Austrijos prezidento Kirchšlegerio;

— 650 dolerių vertės sidabrinė tabakinė nuo karalienės Elz-

klausimas: kodėl nepalyginti raštingesnis ir labiau išprusęs išeivijos jaunimas neprileidžiamas prie kultūrinio, prie spaudos darbo? Mat, jaunimo bijomasi, jaunimas gali pakreipti reikalus liberalesne linkme... „Tik laikas, gretų retėjimas privertė kiek duris praverti“, — skundžiasi skaitytojas. — „Uždarytuose rateliuose vegetuoja ir ne vienas mūsų laikraštis“. Straipsnio autorius linki išeivijos spaudai „atsinaujinimo“, „realybės pajautimo“. Tai idealūs palinkėjimai, nes norint juos įgyvendinti, kai kam išeivijoje reikėtų lyg ir naujai gimti. Belieka pridurti, nebent tai, kad „vadavimo“ pozicijai, kaip matome, randasi vis platesnė ir griežtesnė opozicija.

A. Klovainis

bietos;

— 6 buteliai vyno ir 9 svarai manderinų bei sėklelių nuo Maroko ambasadoriaus;

— peteliškių sparnelių kolažas — Reagano portretas, nuo Centrinės Afrikos Respublikos atstovo; — sidabrinės monetos iš nuskindusio ispanų galeono nuo Dominikos Respublikos prezidento Jorge Blanco;

— 690 dolerių vertės malajizietiškas durklas su raižyta ir auksu inkrustuota dramblio kauko rankena nuo Malaizijos ministro pirmininko.

Ponia Reagan be kita ko gavo:

— 5 tūkstančių dolerių vertės porceliano pietų servizą nuo Prancūzijos prezidento F. Mitterrand;

— 5,170 dolerių vertės širdies formos šilkinų pagalvių, paklodžių ir perlamutrinų lėkščių nuo Filipinų prezidento žmonos Imeldos Marcos;

— žalių kulnus siekiantį chalata nuo Irano reikalų laikinojo patikėtinio;

— 460 dolerių vertės auksinę figūrėlę — senovinio Centrinės Amerikos dievo amuletą nuo Kosta Rikos turizmo instituto prezidento žmonos.

(Iš „Laikas ir įvykiai“)

TRUMPAI

— Šiuo metu pasaulyje yra 152 kardinolai. Tai daugiausia per visą katalikų bažnyčios istoriją. Jonas Paulius II per septynis popiežiaus metus paskyrė 60 kardinolų. Vienas Romos kurijos prelatas pareiškė, kad dabartinis popiežius primena dabartinį JAV prezidentą, kuris į aukščiausiąjį teismą skiria savo šalininkus.

— JAV komunistų partijos pirmininkas Henry Winston sako: kadangi Pietų Afrika yra fašistinė, rasistinė, karinė diktatūra, su ja turi būti nutraukti ne tik prekybos ryšiai, bet ir diplomatiniai.

kios Lietuvos kultūra šiandien galima ką nors sudominti, tuo labiau — jaunimą? Vargu. Kaip šaukimas tyruose nuskardi dažnas straipsnis ir pasisakymas spaudoje. Neseniai „Europos lietuviųje“ Auris Jarašiūnas verksmingai kažkam priekaištavo ir meldė: „Jeigu neišlaikysim lietuviybės tarp jaunimo, tai greit ji visur išnyks. Kas tada perims lietuvių organizacijas, kas mokys vaikus lietuvių kalbos?“ „Tėviškės žiburiai“ irgi susirūpinę, kad jaunoji karta vis labiau tolsta, o vėlgi „Europos lietuvių“ klausia: „Kaip ji prilaikyti? Vienas pagrindinių įrankių yra lietuviškoji spauda. Svarbu įpratinti jaunimą ne tik skaityti, bet ir prumeruoti lietuvišką laikraštį, pirkti knygas. Tuo būdu jam rūpėtų lietuvių tautos reikalai“. Pasirodo, taip paprasta: prumeruoti „Europos lietuvių“, pirkti „Nidos“ knygas ir viskas susitvarkys... Klausimas:

kodėl nesitvarkė, kodėl lietuvių tautos reikalai jaunimui neparūpo anksčiau? Iš dalies į klausimą atsakė tame pačiame laikraštyje H. Petrauskas: „Aukštiniimas savęs ir žeminimas kitų negali dominti... Svarbu kultūringa ir objektyvi informacija“. Išeitų, ne labai yra ką prumeruoti ir skaityti, o kodėl taip yra, geriau žino tie, kurie vairuoja ir „Europos lietuvių“, kitus laikraščius ir visas „vaduotojiškas“ organizacijas, kur vėlgi ne kultūros ir kokios ten „lietuviybės“ pasisemsi, bet daugiau intrigu bei peštynių pasižiūrėsi. Kaip šauksi, taip ir atslieps. Tokia gyvenimo taisyklė šiandien įsigaliojo veiksmių ir jaunimo santykiuose.

J. Šakinis

Daugel metų besivaikant „vadavimo“ mirażų, išryškėjo daug realesnė problema — emigracija stovi ant išnykimo ribos. Nickas, kaip sakoma, negyvens su saule, bet reikia prisiminti: ši problema buvo suformuluota ne šiandien, šviesios galvos dar tolimais pokario metais siūlė daugiausiai rūpintis kultūra, nes tik per kultūrą veda kelias į tautinį susipratimą. Bet išeivijos kultūriniam gyvenime viršų greitai paėmė politiniai avantiūristai, kuriems nerūpėjo kultūra senojoje, prieškarinėje Lietuvoje, o atsidūrus išeivijoje — tuo labiau. Politikieriška klampynė įsiurbė ir dalį eilinių išeivių, o bendra atmosfera susidarė tokia, kad smuko lituanistinių mokyklų lygis, knygų leidybą okupavo grafomanai. O štai „Europos lietuvių“ neseniai parašė apie jaunimo vakarą, kuris vadinosi: „Aš noriu būti lietuviu, bet mano tėvas neleidžia“. Žodžiu, kiekviename žingsnyje adoruojama meilė senajai tėvynei, meilė jos kultūrai ir kalbai pasirodė tikrai oro burbulas. Ir kaltas čia ne koks atsitiktinumas, o prieškarinės tautinės ideologijos marazmas, kai lietuvių bei paskiriami tikrai žodžiai, o veikiami jo naikinimo linkme, rūpinamasi bizniu, asmenine nauda, paliekant lietuvišką iškalbą ir kultūrą užstalės tostams... Beprasmiška dabar teisintis, kaltinti aplinkybes, nes priešastys aiškios dabar kaip ir anksčiau: piktas abejingumas ne tiek pačiai tautinės kultūros sampratai, kiek jos tęsėjams šiandieninėje Lietuvoje. Todėl ir pats lietuviybės supratimas išeivijoje pasidarė iškreiptas, tai, sakytumė, kažkokia praeities, šiaurinių pastogių Lietuva. Ar to-

Vegetuojanti spauda

Reakcinės emigracijos spauda daug metų eksploatuodama vis tą pačią Lietuvos „vadavimo“ temą, neišugdė nei skaitytojo, nei naujų autorių. Situacija paradoksali: spauda, kuri nuo pat pradžių kėlė sau uždavinį skatinti išeivijos lietuvių sąmoningumą, atsidūrė įprastinių antitarybinių stereotipų spąstuose ir todėl katastrofiškai susiaurėjo skaitytojų ratas, kas kart vis kritiškiau jos adresu pasisako patys... „vaduotojai“. Pavarčius pastarųjų mėnesių išeivijos spaudą nebus sunku įsitikinti, kodėl taip yra. Štai „Nepriklausomos Lietuvos“ apžvalgininko pastabos, pavadintos „Vienos pasaulinės valstybės siekiant“. Anot laikraščelio, H. Kisindžeris „pardavė komunistams“ Rodeziją ir Pietų Vietnamą, „pagelbėjo atsiskirti nuo JAV valdomo Panamos kanalo“. Žodžiu, tai esanti „įžanga į didesnius įvykius“ ir tokių nesąmonių mirgėte mirga reakcinėje emigracijos spaudoje. Net mažos dalies jų nesuminėsi. Nenuostabu, kad apverktina lietuviškos spaudos būklė kelia eiliniams išeiviams pagrįstą nerimą.

Viename „Europos lietuvių“ numerių tokiai žurnalistikai buvo duotas gan griežtas ir taiklus įvertinimas: „Vienas tarpe eilučių sako ir kartoja koks jis yra gabus,

Vilnius, lapkričio 7, 1985

ir svarbus, kitas vedžioja po labirintus kaip aklą, nuolat keisdamas temą ir maršrutą... ir palikdamas tave akligatvy, trečias varo nuobodulį...“ Įdomi šio rezignacijos kupino straipsnio atsiradimo istorija. Praėjusiais metais Venezuelos sostinėje Karakase įvyko Pietų Amerikos lietuvių suvažiavimas. Vienas iš jo dalyvių parašė apie suvažiavimą informaciją ir, padauginęs ją, išsiuntinėjo keliems laikraščiams. Kilo triukšmas. Neetiška! Etatiniai plunksnagraužiai puolė nelaimingąjį ir ėmė save girti: „mes tai šitaip nedarome...“ Bet ar jūs darote, ar jūs rašote geriau?

Taip netikėtai pakreipė ginčą minėtame laikraštyje vienas skaitytojas. Iškilė aikštėn ne tiek žurnalistinės etikos, bet ir svarbesnė — išeivijos spaudos kokybės, grupiškumo klausimai. „Kur esame kvalifikuoti meistrai, tai kiršinimuose“, — tęsė tas pats laikraštis. — „Pilstyti alyvą į tremties gyvenimo ugnį — tai mūsų talentas. Akiračiai“ tik iš to gyvena. „Naujienos“ neturėtų nugarkauoti, jei dvikovos su „Draugu“ baigtųsi. „Draugas“ šaudo į visas puses, pats nesuprasdamas, kas su juo darosi“. Skaudžių antausių tokie laikraščiai kaip „Naujienos“ ar „Draugas“ yra pajutę.

Dabar išeivijoje girdėti naujas

Kipras Petrauskas

Lapkričio 23 dieną sukanka 100 metų nuo tos dienos, kai gimė lietuvių dainininkas, TSRS liaudies artistas Kipras Petrauskas (1885-1968).

Pirmieji K. Petrausko mokytojai buvo tėvas ir brolis Mikas. Išmokęs iš jų muzikinio rašto, jis tarnavo vargonininku. 1906 metais Vilniuje įvyko pirmosios lietuvių operos — "Birutės" — premjera. Vieną iš jos partijų atliko K. Petrauskas. Talentingam tenorui stigo profesinio pasirengimo, todėl 1907-1911 m. jis mokėsi Petrogrado konservatorijoje. 1911 metais debiutavo Maskvos Didžiojo Teatro scenoje, Romeo vaidmenyje S. Guno operoje "Romeo ir Džiuljeta". Iki 1920 m. jis buvo Petrogrado Marijos teatro solistas.

K. Petrauskas perėmė realistiškas rusų operos meno tradicijas ir toliau jas vystė Lietuvos scenoje, grįžęs į ją 1920 metais. Drauge su J. Tallat-Kelpša ir kitais lietuvių muzikais jis stėjo prie lietuvių operinio meno ištakų, pastatė pirmąjį spektaklį (Dž. Verdžio "Traviatą") ir atliko jame Alfredo vaidmenį.

K. Petrausko menui plojo žiūrovai TSRS, daugelyje Europos ir Amerikos šalių, kuriose jis gastrolavo trečiąjį ir ketvirtąjį dešimtmečiais. Jis dainavo Milane La Skalos scenoje, Paryžiaus teat-

ruose, trejus metus — drauge su F. Šaliapinu.

Su operos scena K. Petrauskas nesiskyrė iki 1958 metų. Iš viso jis atliko 80 operų partijų. Iki smulkmenų apgalvotas grimas, kostiumai, judesių plastika — visa tai bei puikaus tembro balsas padėjo dainininkui sukurti išraiškingus sceninius paveikslus.

1950 m. K. Petrauskui buvo suteiktas TSRS liaudies artisto garbės vardas, 1951 m. — jam paskirta TSRS Valstybinė premija.

Nuo 1949 m. K. Petrauskas dėstė Lietuvos TSR konservatorijoje, išugdė išsisaugiusią plejadą gabių mokinį.

Liaudies poeto Eduardo Miečelaičio kūryba yra išversta į 50 Tarybų Sąjungos ir užsienio tautų kalbų. Už poezijos knygą "Žmogus" poetas apdovanotas Lenino premija. Socialistinio Darbo Didvyris E. Miečelaitis jau daug metų yra Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotojas.

M. Baranausko nuotraukoje: E. Miečelaitis Kauno politechnikos instituto studentų tarpe.

PASIDAIRIUS PO L. KAIMUS

— Ukmergės tarpkolūkinės statybos organizacijos statybininkai neseniai "Aušros" kolūkyje atidarė vaikų lopšelių-darželių. Greitu laiku bus atidarytas ir "Draugystės" kolūkyje. Tuomet visi Ukmergės rajono ūkiai turės savo lopšelių-darželius.

— Alytaus rajono "Saulės" kolūkyje įdiegtas jau antras šiais metais tekintojo Valdo Deliaiko ir stacionariųjų įrengimų inžinieriaus Bonifacio Valūno racionalizacinis pasiūlymas, kuris dvigubai pailgins brangiai kainuojančio šutinuvo katilo amžių.

KAD RASTUM DARBA PRIE ŠIRDIES

"Imonei reikalingi..." Tokių skelbimų dabar nepamatysi Kapsuko informacinėse vitrinose. Centralizuotą informaciją apie tai, kur ir kokių profesijų darbininkų reikia, ėmė teikti čia įsteigtas Gyventojų įdarbinimo biuras.

— Tarybų Lietuva yra pasiekusi aukštą gyventojų užimtumą: iš kiekvieno šimto darbingo amžiaus žmonių — 94-95 dirba visuomeninėje gamyboje, arba mokosi, — pasakoja Lietuvos TSR valstybinio darbo komiteto pirmininkas Balys Gaigalas. — Suprantama, dalis žmonių dėl vienos ar kitos priežasties keičia darbą, ir tam anksčiau sugaišdavo nemažai laiko: kartais net iki mėnesio. Įsteigus Gyventojų įdarbinimo biurus ne tik didžiuosiuose respublikos miestuose, bet ir kai kuriuose rajonų centruose, susirasti tinkamą darbą reikia vidutiniškai tik 10 dienų. Atlikdami gyventojų įdarbinimo tarpininkų vaidmenį, biurai padeda žmonėms pasirinkti profesiją ir darbą pagal pašaukimą, gabumus, profesinį pasirengimą ir išsilavinimą.

Biurai teikia įvairiausias paslaugas. Jie informuoja apie darbo pobūdį, uždarbio lygį, nuotolį nuo namų. Juos domina ir tai, ar turi žmonė savo bazę, kur galima nuvykti poilsio dienomis su visa šeima, kokias sąlygas sudaro vienos

ar kitos gamyklos administracija, profsąjunga darbuotojų gydymuisi, sportui, meno saviveiklai.

Į biurus kreipiasi įvairių profesijų žmonės — darbininkai, inžinieriai ir technikai, tarnautojai, nemažai jaunimo. Įgyvendinus privalomą jaunimo mokymą, dalis vidurinių mokyklų abiturientų, kurie nenori toliau mokytis, gali tuoj pradėti dirbti. Per kelerius metus gamyboje įgiję praktinių žinių ir darbo patirties, jie vėliau įstoja į aukštąją mokyklą pagal pasirinktą profesiją.

Nemažai į biurus kreipiasi ir pensininkų. Tarybų šalyje nuo 60 metų vyrai ir 55 metų moterys gauna pensiją, bet daugelis toliau tebedirba. Dalis jų lieka senosiose darbo vietose, kiti nori rasti lengvesnį darbą, arčiau namų ar dirbti ne visą dieną. Prietaisų pramonėje, meno verslų fabrikuose praktikuojamas namudinis pensininkų darbas. Vien vilniškis "Dovanos" suvenyrų ir meno verslų gamybinis susivienijimas turi apie penkis tūkstančius namudininkų visoje Lietuvoje. Šiuo atveju žmonė savo sąskaita namuose pastato mašinėles su garšą slopinančiais įtaisais, atveža pusfabrikačius ir paima gatavus dirbinius. Tokio darbo mielai imasi pagyvenusios moterys. **Romualdas Česna**

Linksma, nuotaikinga, perpinta jaunatviškų išmonių, buvo naujųjų mokslo metų pradžios šventė respublikos sostinėse aukštosiose mokyklose. Tą dieną akademinis jaunimas šeiminiškavo geriausiose salėse, senoviniuose kiemuose. Antai Vilniaus V. Kapsuko universiteto filologai sugužėjo į Sarbievijaus kiemą pasveikinti savo jaunųjų kolegų pirmakursių, iš visos Lietuvos suvažiavusių į šlovingąjį akademinio jaunimo miestą semtis žinių.

Pagal šimtametę universiteto auklėtinių tradiciją iškilmės prasidėjo pirmakursių (fukų) išmaldymu fontano baseine. Paskui Filologijos fakulteto dekaną, filologijos mokslų daktarą profesorių Aleksą Girdenį studentai nunešė į "sostą" tarti iškilmingą sveikinimo žodį. Grojo smagi muzika, prie fontano pirmakursės šoko su profesoriais, skambėjo fukų priesaika gerai mokytis.

Naujųjų metų pradžios iškilmės panašiai vyko visose dvylikoje Lietuvos aukštųjų mokyklų. Šiemet akademinis jaunimas į savo gretas priėmė apie aštuonis tūks-

tančius vaikų ir merginų.

Nuotraukose: šventinių linksmybių akimirkos Sarbievijaus kieme. (K. Jankausko nuotr.)

DARBO ŽMONIŲ SVEIKATAI ŠIAULIAI. Naujame Dainų mikrorajone statomi 200 vietų gimdymo namai.

Architektų ir Knyvos gatvių sankryžoje su laiku išaugs ištisas medicinos miestelis. Jo detalaus išplanavimo projektą paruošė šiaulietis architektas A. Vyšniūnas. Be gimdymo namų, čia iškilis vaikų infekcinė ligoninė, kuri jau projektuojama. Numatoma pastatyti miesto ligoninę, kitus motinos ir vaiko sveikatingumo objektus.

Panevėžio rajonas. Raguvoje pradėjo veikti nauja ambulatorija. Joje įsikūrė vaistinė, laboratorija, vaikų ir moterų konsultacijos kabinetai. Tokios po 100 pacientų per pamainą priimančios gydymo įstaigos pastaraisiais metais pastatytos Naujamiestyje ir Krekenavoje. Šiemet nauja ambulatorija pradeda stebėti Ramygaloje.

Vilnis, lapkričio 7, 1985

Ant Šušvės krantų

Prasidėjusi Tytuvėnų pelkėse, trijų rajonų laukais vinguriuoja Šušvė. Šios upės vardu pavadinti du kolūkiai — vienas Radviliškio, kitas Kėdainių rajone. Kaip ir dera geriems kaimynams, draugauja šių ūkių žemdirbiai. Juos jungia ne tik žydra upės juosta, bet ir bendri siekiai, kad aruodai būtų pilnesni, kad vis šviesiau gyventų kaimo žmogus.

Pašušviečiai nuo senų laikų puoselėja pažangias tradicijas. Žmonės stengdavosi viską gražiai padaryti. Jei kadaise statydavo akmeninius dvaro rūmus, tai taip sudėdavo akmenis, kad ir dabar šia mozaika gali pasigrožėti. Jeigu išpaustydamo medžio kryžių, kultuvę, lazda ar pypkę, tai ir dabar menotyrininkai juos laiko neparkartojamais liaudies meno lobiais.

Nebeliko Pašušvyje paskutinės dūminės gryčios, kuri lyg anų laikų šešėlis kelias žmonių kartas pergvyveno. Dabar Radviliškio rajono „Šušvės“ kolūkyje gyvena ir dirba daugiau kaip tūkstantis žmonių, ir visi jie iš vienkiamų persikėlė į gyvenvietes — arčiau dirbtuvių, fermų, buitinių patogumų. Centrinėje gyvenvietėje namus stato kolūkis, o vėliau žymiai mažesnėmis kainomis parodo žemdirbiams.

Naujame name įsikūrė Vaclovo ir Vitalijos Tamulių šeima. Vitalija Vilniaus universitete baigė ekonomikos mokslus ir grįžo į gimtinę, sėkmingai dirbuojasi vyriausiąja ūkio ekonomiste. O tokių jaunų specialistų „Šušvėje“ dirba daugiau kaip pusšimtis.

Ir kodėl nedirbti jaunimui ūkyje? Pastaraisiais metais gyvenimo sąlygos Pašušvyje susilygino su miestieškomis. Jaukiuose namuose visi būtiniai patogumai — malakas ir durpes pakeitė dujos, balaną ir žibalinę lempą — elektra, yra vandentiekis, centrinis šildymas. Į erdvius kultūros namus dažnai atvažiuoja profesionalūs kolektyvai, o ir patys kolūkiečiai po darbo lanko dramos ratelio, vokalinio ansamblio, kaimo kapelės repeticijas. Kolūkio dailės seklyčiai savo darbus padovanojo žinomi respublikos dailininkai.

Šiaulių rajono „Pirmyn“ kolūkio melžėja Aldona Juozūnaitienė prižiūri 217 karvių. Nuo metų pradžios ji jau primelžė 530 tonų pieno. Pirmaujanti melžėja dirba puikiai įvaldžiusi sudėtingą „Tandemo“ melžimo techniką. Tarybų šalies melžėjų varžybose ši pirmos klasės gyvulininkystės meistrė iškovojė trečiąją vietą. A. Dilio nuotraukoje: A. Juozūnaitienė.

Vilnis, lapkričio 7, 1985

Kaimynai dažnai užsuka į „Šušvę“ pasižiūrėti, kaip šeiminiškai tvarkosi Gulbinų sektoriaus gyvulininkystės meistrai. Čia kompleksškai mechanizuota karvidė, veislinių kailių fermos. Šiame komplekse įrengtas termoakumuliacinis šildymas. Naktį, kai susidaro energijos perteklius, elektra didžiuliuose rezervaruose šildo vandenį, o vėliau jis visą parą naudojamas pašarams gaminti, fermoms šildyti. Kolūkyje mėgsta-

SVEČIUOSE GIMTOJOJE ŽEMĖJE

(Tęsinys)

Liepos 19 d. buvau pakviesta dalyvauti Kalnų parke Ansamblių koncerte. Gerbiama profesorė Do-

micėlė Mikalauskaitė savo mašina mus nuvežė. Kartu vyko Onutė ir Elenutė Eidukaitytės. Koncertas buvo labai rūpestingai parengtas ir žavus, tik lietutis bandė trukdyti, tačiau žiūrovai nepabūgo ir ramiai sekė, kas vyksta scenoje. Koncertui pasibaigus, visos grįžome, globojant mielai profesorei D. Mikalauskaitei. Mano giminaičiai grįžo kiek vėliau.

Liepos 20-oji tai pirmoji Dainų šventės Vingio parke diena. Vos spėjus nuvykti ir surasti mums skirtą vietą, Onutė Eidukaitytė supažindino mane su jau ten pirmiau atvykusiais T. Lietuvos visuomenės darbuotojais.

Programą TSRS ir LTSR valstybiniais himnais pradėjo mišrus choras, diriguojuantis LTSR liaudies artistui Konradui Kaveckui. Chorą sudarė kelios dešimtys tūkstančių dainininkų. Tokio įspūdingo, puošnaus ir neatpasakojamo grožio gyvenimė nebuvau mačiusi. Stebiu, žiūriu, klausau ir nepajuntu, kaip iš didelio malonumo apsiptyliau džiaugsmo ašaromis. Tokį grožį ir širdį glostantį malonumą perduoti rašte niekaip neįmanoma. Turi pats būti, matyti ir jausti. Mišrus choras sudainavo septynias dainas, dažnai pasirodant naujiems dirigentams.

Sekantis dainuoja vaikų choras, kuris atliko keturias dainas. Dainos gražios, skambėjo žaviai ir širdį glostančiai, o vaikų apranga net akį vėrė. Visi chorų dalyviai pasipuošę puošniais ir įvairių Lietuvos regionų tautiniais rūbais bei gana būdingais bruožais ir savaip dailininkų interpretuoti bei suderinti atitinkamo laiko dvasia.

Vaikų chorui baigus dainuoti, seka pučiamųjų dūdų orkestras. Po jo seka vyrų choras, moterų choras, bendras choras ir t.t.

Širdį ir ausis glosto gražios dainos, o akis vilioja ir stebina dažnai besikeičiančios masinių chorų spalvos. Veik po kiekvienos dainos visa milžiniška choro masė susilieja ir vaizduoja bangas, raides, vėliavas, o tai atlieka taip ūmiai, kad akys nespėja pilnai pagauti tų staigių pakaitų, o milžiniška scena su tūkstančiais dainininkų keičiasi ir stebina žiūrovus.

Programa susidėjo iš apie 30 skirtingų dainų, bet nepastebėjau kaip greitai priartėjo jos paskutinė daina. Ją dainuojant, staiga at-

mos naujovės, stengiamasi panaudoti gamyboje mokslo pasiekimus. Visa tai patinka jaunesiems specialistams. Kiekvienas turi kur pritaikyti savo sugebėjimus: tobulinti techniką, ieškoti geriausių būdų pažangiam ūkininkavimui.

Čia, Pašušvyje, kur savo skurdžios vaikystės dienomis našlaite augusi žinoma revoliucionierė Eugenija Tautkaitė, skurdo verčiama dvaro laukuose rinko varpas, gerai įdirbta žemė kasmet duoda vis gausesnius derlius. Galinga technika talkina žemdirbiams.

Armantas Norvaiša

sivėrė dangus, lietus pradėjo smarkiai lyti, bet dalyviai nesukbėjo skirstytis.

Išklausyti to pasakiškai žavaus Dainų šventės proga suruošto koncerto buvo atvykę mano giminaičiai iš Biržų, Vabalninko, Alyto ir kitų vietų, tad grįžę pas Birutę Eidukaitytę ilgai dalinosi įgautais įspūdziais ir jų atpasakojimuose vis buvo galima surasti ko įdomaus ir mano nepastebėto.

Dainų šventės proga įgauti įspūdziai paliks mano mintyse ir širdyje gyvi iki šių plaks.

Liepos 21-oji — šokių diena centriniam „Žalgirio“ stadione. Vykome Almo ir Angelės Jurevičių mašina Onutė bei Elenutė Eidukaitytės ir aš. Diena buvo lietinga ir veik visos programos laiku lijo.

Pirmoji programos dalis — Prologas „Jaunystė eina“, Edvardo Balsio muzika. Toliau tęsėsi „Pasveikimo“ šokis ir t.t. Žiūrovo akį traukė ne tik masiniai šokiai, bet ir dalyvių apranga. Šokių šventės dalyviai, kiekviena grupė dėvi vienodus rūbus, pritaikintus šokių partijai. Kiekvienas skirtingos šokėjų grupės pasirodymas žavėte žavėjo žiūrovus ir jie nesigailėjo aplodismentų. Tam tikri šokiai taip paveikė žiūrovus, kad buvo galima pastebėti, kaip jie bežiūrint ėmė judėti, tarsi nori su partijų atlikėjais kartu pašokti. Ypač mane sužavėjo mažų vaikučių grupė, kurioje buvo nevyresni kaip 5-6 metų amžiaus vaikučiai. Jie savo partijas taip atliko, kad žiūrovai plodami net sustojo jų pagarbai.

Daug ir labai daug žavių scenų buvo, kurios džiugino žiūrovus. Apie jas visas atpasakoti neįmanoma.

Svarbu ir tai, kad šioje didžiulėje Dainų ir šokių šventėje buvo atžymėti du neribotai reikšmingi įvykiai: Tarybų Sąjungos pergalės Didžiajame Tėvynės kare 40-metis ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-osios metinės.

Neveltui viso pasaulio dori lietuviai rinkosi į Dainų šventę ir kartu atžymėjo tuos du didelius ir neužmirštamus įvykius.

Liepos 22 d. poilsis ir pasiruošimas į susitikimą „Lietuvos“ viešbučio salėje su respublikos visuomeninių organizacijų vadovais, mokslo ir kultūros veikėjais, su kai kurių pažangiųjų užsienio lietuvių organizacijų ir spaudos organų atstovais.

Susitikimą pradėjo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotoja L.

St. Petersburg, Fla.

Draugijos narių susirinkimas

Spalio 12 d. įvyko Lietuvių Literatūros draugijos narių susirinkimas, kurį atidarė pirm. S. Kuzmickas. Protokolų sekretorė Bronė Vaitkienė perskaitė praėjo susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas. Finansų sekretorė Helen Šarkiūnienė išdavė išsamų finansinį raportą. Išdėtininkas Juozas Vaitkus su raportu sutiko.

„Vilnius“ vartininkė Mary Brennan ir „Laisvės“ Povilas Alekna pranešė, kad vajai jau prasidėjo ir jie stvoja į darbą. Jei kas nori atnaujinti minėtų laikraščių prenumeratas ar naujai užsirašyti, prašome kreiptis pas minėtus laikraščių vartininkus.

Kuopa nutarė turėti parengimą kiekvieno mėnesio antrą šeštadienį, taipgi tą pačią dieną turėti ir susirinkimą.

Programa

Užbaigus susirinkimą ir papietavus, žinių pranešėja Aldona Alekniene pranešė, kad ši kartą nėra svečių iš kitur, bet vis tik choras sudainavo penkias dainas ir palinksmo vietinius svečius. Nuširdus dėkui mokytojai H. Janulytei.

Buvo malonu pasikalbėti su Helen Šarkiūniene, kuri po ligos sėkmingai sveiksta. Linkime jai visiško susveikimo. Taipgi buvo smagu pasikalbėti su draugais Tile ir Juozu Lukais. Juozas sakė, jog akių operacija buvusi gana sėkminga ir jau pradėjo daug geriau matyti. Malonu buvo girdėti tokių žinių.

Sugiedota „Happy Birthday“ Stellei Dereskaitei ir Sophie Nagy, palinkėta joms sveiko ir ilgo amžiaus. Sophie Nagy padovanojo chorui \$10. Ačiū jai už dovaną.

Pirmininkas padėkojo šeiminiškoms: Violet Kuzmickienei, Stellei Dereskaitei ir Helen Habalai už pagaminimą skanių pietų, mokytojai ir choro nariams už gražias dainas, darbininkams ir visiems atsilankiusiems; kvietė visus atsilankyti kitą šeštadienį ir vėl taip nuotaikingai praleisti laiką.

S. K.

Diržinskaitė. Susitikime kalbėjo „Tėviškės“ draugijos prezidiumo pirmininkas gen. P. Petronis, Lietuvos TSR žurnalistų sąjungos valdybos pirmininkas A. Laurinčiukas ir J. Marazienė įteikė Garbės raštą ir ženklą. Taipgi kalbėjo pažangiųjų lietuvių organizacijų atstovai — J. Marazienė, J. Urbonavičius, B. Vaitkienė, A. Katiniene ir eilė kitų.

Susitikime taipgi dalyvavo L.K. partijos Centro komiteto užsienio reikalų skyriaus vedėjas M. Sadovalis, LTSR užs. reikalų ministras V. Zenkevičius ir kiti atsakingi darbuotojai. Susirinkimas baigėsi koncertu, kuriame dalyvavo vyrų choras „Aidas“, taip pat T. Lietuvos meno veikėjai ir iš užsienio atvykę į šventę svečiai, vadovystėje Mildos Stenslerienės ir kitų saviveiklininkų.

Grįžtant į namus mane palydėjo generolas P. Petronis ir man paskirtas globėjas Pranas Karlonas.

(Bus daugiau)

Julija Marazienė

PALAI DOJUS MILLIE JODKIENĖ- KANCERIENĖ

Millie Jodkienė - Kancerienė Čikagos pažangiems lietuviams buvo neeilinė visuomenės darbuotoja. Aktyviai ji veikė beveik visose Čikagos pažangių lietuvių organizacijose, reiškėsi kaip pilnai išsivysčiusi pažangietė. Ypač ji buvo atsidavusi laikraščio "Vilnius" reikalui. Prieš daugiau kaip dešimtmetį, kai buvo kilusi laikraščio "Vilnius" kolektyve krizė, Millie atėjo talkininkauti visuomeniniams pagrindais (dykai) adresografuoti laikraštį paštui ir dirbo apie metus laiko. Pastaruosius kelerius metus buvo uoli laikraščio direktorių tarybos narė, buvo atsakinga dalyvė Darbininkų Apšvietos draugijoje, susijusioje su laikraščio nejudumucju turtu — namu.

Millie buvo gimusi ir augusi Amerikoje. Per netrumpą savo gyvenimą išlaikiusi visus darbo žmogaus gyvenimo egzaminus. Nuo pat jaunų dienų, būdama dar mergaitė, savo talentą, energiją iki pat paskutinių savo gyvenimo dienų turėjo atidavusi kovai už demokratiją, taiką, pažangą ir už kardinalinį darbo žmonių reikalą — socializmą. Ne kartą už tai buvo represuota.

Nelengvas buvo Millies gyvenimas. Nemažoje šeimoje likusi be tėvo duonpelnio našlaitė anglies kasyklų rajone Johnson City, Ill., pačiame jaunystės sužydėjime ištekėjo už lietuvių angliakasio Jodkos. Atsirado vienas ir antras sūnus, vyro darbas anglies kasykloje buvo nenuolatinis. Teko pergyventi nepriteklus, sunkius Didžiosios depresijos metus. Tačiau Millie nenustojo vilties, nenuleido rankų, aktyviai veikė angliakasių profsąjunginiuose sąjūdžiuose, streikų metu kvietė juos į kovą už pakenčiamos darbo sąlygas, už didesnes algas sotesniam gyvenimui, už civilines teises.

Millie mylėjo savo gimtąją šalį Ameriką, buvo jos nuoširdi patriotė. Troško, kad Amerika būtų graži, tvarkinga šalis, kad būtų didinga, garbinga pasaulio tautų bendruomenėje šalis. Millie nepakentė, kad Amerikoje milijonams žmonių nėra darbo, kad tūkstančiai neturi pastogės, kad tiek tūkstančių žmonių gyvena žemiau skurdo ribos. Nepakentė Millie rasinės diskriminacijos, civilinių teisių pažeidimo, nepakentė ji amerikoniško snobizmo. Ypač nepakentė Amerikos ginklavimosi,

kuriam kasmet išleidiama bilijonai dolerių, kai tuo tarpu miestai virsta laužais, stinga pigių butų, mokyklų, ligoninių. Millie prieš visa tai kovojo, aiškino žmonėms, kad taip neturi būti.

Millie buvo už tautų sambūvį, nežiūrint kokių jos bebūtų socialinių sistemų, buvo už tautų lygiai teisiškumą, griežtai smerkė Amerikos agresyvią imperialistinę politiką. Didžiausias jos troškimas buvo, kad didžiosios šalys — JAV ir TSRS — sugyventų draugiškai, kad išvien siektų žmonijai ramybės, sotaus ir laimingo gyvenimo.

Millie priklausė didelis nuodėlėms, kad nūdien Amerikos darbininkai, sulaukę senatvės, gauna Social Security pensijas. Su tūkstančiais savo bendraminčių Millie to reikalavo, maršavo demonstracijose, Didžiosios depresijos metais Millie su tūkstančiais bedarbių kėlė šūkį "darbo ir duonos!".

Millie buvo ne tik Amerikos patriotė, savo šaliai siekusi gerovės, kad visiems pakaktų duonos ir kad visi turi turėti pastogę gyventi, ji buvo ir lietuvių, lietuvių emigrantų dukra. Laisvai vartojo lietuvių kalbą, drauge su visais pažangiais Amerikos lietuvių džiaugėsi Tarptautinės Lietuvos žmonių nauju gyvenimu, jų laimėjimais socializmo statyboje. Prieš keliolika metų su savo antroju vyru J. Kanceriu buvo nuvykusi į savo tėvų žemę. Grįžo kupina entuziazmo, kad jos pasiaukojimas darbo žmonių reikalui nenuėina niekais, kad anksčiau ar vėliau ir Amerikoje suplevėsuos tokia pat vėliava, kokia nūdien plevešuoja virš jos tėvų žemės.

Millie Jodkienė-Kancerienė buvo tokia. Ji buvo darbo žmonių avangardo dalyvė. Tokios mes jos netekome, tokią ją mes atsiminsime.

J. Zaliukas

KULTŪRIETĖS RŪPESTINGAI APTARĖ DRAUGIJOS REIKALUS

Spalio 15 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Kadangi oras pasitaikė labai palankus, tad tikėtasi daugiau narių atsilankant.

Susirinkimą atidarė pirmininkė A. Vaitkienė ir pranešė liūdną žinią, kad nuo širdies smūgio mirė veikli narė drg. Millie Kancerienė. Ji paprašė nares atsistoti ir tylos minute bei susikaupimu pagerbti mirusios narės atminimą.

Sekretorė perskaitė praėjo susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas kaip skaitytas.

6

Nuo valdybos raporto buvo aišku, kad ji rūpinasi draugijos reikalais ir neatsilieka nuo visuomeniškų reikalų.

Pranešta, kad laikraštis "Vilnius" ruošia draugišką sueigą, kur bus rodomas įdomus filmas, o prieš tai bus paruošti skanūs pietūs lapkričio 9 d. 12 val. "Vilnius" salėje. Visos narės žadėjo dalyvauti, o kurios buvo netikros, nes turi kitus užkvietimus, vis tik įteikė po \$5 tam reikalui už bilietą. Taip padarė Onutė Petrutienė ir Eva Sankus.

ATŽYMESIME SPALIO REVOLIUCIJOS METINES, PAMATYSIME KINO FILMĄ

Šiuo metu prašau visus geros valios lietuvius atsilankyti į Didžiojo Spalio Revoliucijos 68-ųjų metinių paminėjimą, kurį ruošia "Vilnius" direkcija lapkričio 9 d. 12 val. "Vilnius" salėje. Čia bus pasakyta svarbi kalba, paruošti skanūs sveiko maisto pietūs ir rodomas Lietuvoje susuktas "Vilnius" 65 metų jubiliejaus proga kino filmas.

Pasistenkime padaryti šį minėjimą visapusiai sėkmingą. Ne tik patys dalyvausime, bet pasikvieskime ir savo draugus, kaimynus, o kad nuotaikingai ir naudingai praleisite šeštadienį, tai iš anksto užtikriname.

"Vilnius" direkcija

Pranešta, kad American-Soviet draugystės organizacijos Chicago skyrius atžymės Spalio Revoliucijos 68-ąsias metines lapkričio 10 d. A. Dočkienė, A. Butkis ir kitos draugės įsigijo vietoje bilietus.

Gautas ir pažangių rusų organizacijos kvietimas dalyvauti jų ruošiamoje sueigoje lapkričio 3 d. Humboldt Park Centre. Keletas narių pažadėjo dalyvauti.

"Vilnius" vartininkė raportavo, kad vajuos darbas eina gana sparčiai ir tą dieną drg. O. Jokubauskienė užmokėjo už dvi prenumeratas. Taipgi J. Feiza už dvi prenumeratas į Lietuvą.

Sekretorė pranešė, kad drg. A. Dočkienė atžymėdama savo gimtadienį įteikė draugijai \$10 ir kitą \$10 "Vilnius" paramai. Gražus šaunus gimtadienio atžymėjimas. Taipgi pranešė, kad drg. Nellie De Schaaf įteikusi draugijai \$10 dovaną, atžymėdama jos vedybinio gyvenimo 53 metų sukaktį. Ji situokė su Louis De Schaaf. Be to, spalio mėn. ji atžymi ir savo 76-ąjį gimtadienį. Narės ją sveikino, nors ji su savo Louis buvo išvykusi į šaunų restoraną.

Sekretorė irgi pranešė, kad jai teko sušnekti su miela Onute Babarskiene, kuri yra draugijos narė ir dabar nuvykusi į Brooklyn, N.Y. pas savo asmeninį draugę Nellie Ventienę, paguosti jos, netekus mylimo vyro Povilo. Ji prašė pasveikinti nares ir pažadėjo prie pirmos progos ir mus aplankyti.

Finansų sekretorė Isabelle Peters pranešė, kad rimtai serga drg. J. Sisevičienė, taipgi M. Marquardt. Palinkėta joms sėkmingo pasveikimo.

Pranešta, kad gautas iš Illinois sostinės Springfield priminimas leidimo reikalui. Tuojau raginimas patenkintas ir pasiūstas \$5 mokeskis.

Nutarta turėti draugišką pasivaišinimą žiemos švenčių proga gruodžio 10 d. Tam reikalui bus paruošti bilietai ir lapkričio mėnesio susirinkime tas reikalas bus galutinai išspręstas.

Sekantis susirinkimas bus lapkričio 19 d. 12 val. Prašau nares pasistengti atsilankyti. Šiame susirinkime numatomas siurprizas. Plačiau sužinosite atsilankius į jį.

Sekretorė J. M-nė

LANKESI ČIKAGOJE

Spalio 12-tos dienos savaitgalyje Čikagoje lankėsi plačiai žinoma detroitietė Birutė Jeske ir jos pusbrolis kanadietis Julius Rudys. Ta proga trumpam laikui staptelėjo ir pas draugus Anna ir S. J. Jokubkas pasveikinti Anną Jokubkienę, tą dieną minėjusią savo 81-ąjį gimtadienį.

Tą pačią dieną vakare Birutė ir Julius dalyvavo LDS Monarchs kuopos vakaronėje, skirtoje apdovanojimui jubiliejiniais ženkliais narių, esančių LDS organizacijoje 50 metų.

Sekantį dieną, sekmadienį, anksti rytą svečiai išvyko į Birutės Jeske gimtąjį Racine, Wis., miestą, aplankyti Birutės vaikystės vietų bei giminių ir pažįstamų.

Buvo malonu susitikti ir šnektelti su nuoširdžiais draugais - kiziuoliais.

X.

ONUTĖ JOKUBAUSKIENĖ PADEDA VAJININKAMS

Atsilankiusi į kultūričių susirinkimą spalio 15 d., Onutė pirmiausia užklausė kaip eina "Vilnius" vajuos. Pasakiau, kad dirbu kiek galiu. Tuojau ji užmokėjo už savo prenumeratą, taipgi užmokėjo ir į Lietuvą savo giminaičiui.

Gaunant tokią kooperaciją, darosi lengviau dirbti vajuje.

Vajininkė J. S.

Mirę lietuvių

— Rugsėjo 28 d. mirė buvusi Lietuvos operos solistė Izabelė Blauzdžiūnaitė Matekaitienė, sulaukusi 76 m. a. Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Bartininkų apylinkėje, Geistariškių kaime. Šioje šalyje išgyveno 36 metus. Liūdi du sūnūs, daug seserų ir brolių Lietuvoje ir kitose šalyse. Palaidota spalio 2 d. iš P. J. Ridiško koplyčios Kazim. kapinėse.

— Spalio 6 d. mirė Edvardas J. Pratl-Petrauskas, sulaukęs 71 metų amžiaus. Gimė Čikagoje. Liūdi brolis ir kiti giminiai.

— Spalio 6 d. mirė Henry M. Gabrys, sulaukęs 64 m. a. Gimė Čikagoje. Liūdi žmona, duktė, sūnus, jų šeimos bei broliai ir seserys. Palaidotas spalio 9 dieną Brookside kapinėse.

— Spalio 7 d. mirė Pranas Kalvaitis, sulaukęs 92 m. a. Gimė Lietuvoje, Keturvalakiuose. Liūdi žmona, duktė, sūnus ir jų šeimos bei daugelis kitų giminių. Palaidotas spalio 11 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Spalio 9 d. mirė Mindaugas Markevičius, sulaukęs 39 m. a. Gimė Vokietijoje. Šioje šalyje išgyveno 36 metus. Liūdi motina, žmona ir sūnus.

— Spalio 9 d. mirė Vaclovas Gecevičius, sulaukęs gražaus amžiaus. Gimė Lietuvoje, Telšiuose. Šioje šalyje išgyveno 35 m. Spalio 14 d. sukremtuotas Evergreen kapinių krematoriume.

— Spalio 14 d. mirė Benedikta B. Kontra, sulaukusi 90 m. a. Gimė Lietuvoje, Anykščių apylinkėje, Kurklių kaime. Liūdi sūnus ir jo šeima. Palaidota spalio 19 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Spalio 21 dieną mirė Joseph E. Sachs-Sakalauskas. Gimė šioje šalyje. Liūdi sesuo ir daug kitų giminių. Palaidotas spalio 24 d. Kazimierinėse kapinėse.

Vilnius, lapkričio 7, 1985

**PRIEŠ PENKIS METUS MIRĖ
BENJAMIN KRISIKEN**

Spalio 28 d. suėjo penki metai, kai negailestinga mirtis atskyrė B. Krisiken nuo mylimos žmonos Onutės ir kitų giminių bei kilnios idėjos draugų. Velionis buvo gimęs Illinois valstijoje, o ilgiausiai gyveno Čikagoje. Priklausė prie LDS ir veikė kiek sąlygos leido.

1935 m. birželio 22 d. sukūrė šeimos židinį susituokdamas su veiklia ir gražia lietuvaite Onute Gužauskaite, su kuria išgyveno gražioje santaikoje iki negailestinga mirtis jį išplėšė iš gyvųjų tarpų.

Nežiūrint, kad jo nėra tarp mūsų, bet jos gražus ir pavyzdingas gyvenimas pasiliko neužmirštas jį pažinusių. Jie visi, ne tik žmona, jaučia tą didelį nuostolį pažangiam judėjime, ypač LDS, kur jis taip daug gražaus darbo įdėjo. Vilnietė

• Kur įsimaišo garbės troškimas, nebelineka vietos nuoširdumui. (O. Balzakas)

**TSRS-JAV DRAUGYSTĖS
DRAUGIJOS TARYBOS
KVIETIMAS**

Didžiojo Spalio revoliucijos 68 metų sukakties proga yra ruošiamas masinis mitingas jos atžymėjimui lapkričio 10 d. 2 val. popiet North Park College Auditorium (įėjimas 3235 W. Foster).

Pagrindinę kalbą pasakys žurnojo visuomenininkė, "Daily World" redaktorė Marilyn Bechtel, kuri 1984 metais lankėsi ne tik Tarybų Sąjungoje, bet ir eilėje kitų valstybių — Kampučijoje, Vietname, Centrinėje Azijoje, Afganistane...

Kalbėtoja nušvies minėtų šalių darbo žmonių būklę. Bus ir daugiau kalbėtojų bei meninė programa.

Be paminėto reikšmingo įvykio atžymėjimo, taipgi bus atžymėta 52 metų sukaktis nuo JAV-TSRS diplomatinį santykių užmezgimo. Bus atžymėta ir 42 metų sukaktis nuo susiorganizavimo JAV-TSRS draugystės draugijos.

Kaip matome, šis mitingas labai svarbus, tad reikia tikėtis, kad Čikagoje gyvenantys pažangūs lietuviai jaus pareigą jame dalyvauti. Įžangos bilietas vos \$2.50.

Rengėjai

**EX MAINIERIŲ KLUBO
NARIŲ ŽINIAI**

Mieli Ex Mainierių draugiško klubo nariai, prašau visus atsilankyti į klubo susirinkimą (kuris bus šiais metais paskutinis) lapkričio 16 d. 12 val. dieną. Prieš susirinkimą, kaip įprasta, bus pasivašininimas ir dovanų pasikeitimas. Susirinkime turėsime išrinkti naują valdybą, ar tą pačią patvirtinti. Be to, būtų vietoje pasitarti ir apie žiemos švenčių progą pasivašininimą. Sekr. J. Marvazienė

**A. DOČKIENĖ NEPAMIRSTA
PAREMTI LAIKRAŠCIO**

Spalio 15 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas, į kurį atvyko ir draugė A. Dočkienė. Ji kultūrietėms įteikė \$10 dovaną ir priminė, kad ji taip atžyminti savo gimtadienį. Ji nepasitenkino vien kultūričių apdovanojimu. Dar pridėjusi \$10, ji pasakė, kad negalinti pamiršti ir mūsų brangaus laikraščio, tai savo gimtadienio proga paremianti ir "Vilnį".

Jei visi taip rūpintųsi laikraščio reikalais, kaip rūpinasi miela Anielė Dočkienė, tai laikraščio ateitis būtų ilgam užtikrinta. Dėkui jai. Vilnietė

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 metų spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės sūnams Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams. Mes taipgi liūdime, netekę kilnios darbo klasės dukros.

P. MALINAUSKIENĖ

JOHN PATECKAS

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 m. spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės sūnams — Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanorai (Jack) Prunty, broliams — Stanley (Mary) Karus, Frank (Grace) Karus ir jų šeimoms; taipgi visiems giminėms bei kilnios idėjos draugams ir draugėms.

Mes taipgi liūdime, netekusios kilnios darbo klasės dukros ir ilgametės bei veiklios draugijos narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJA — VALDYBA IR NARĖS

BROOKLYN, N.Y.

MIRUS POVILUI VENTAI

Reiškiame gilią užuojautą jo našlei Nelei, sūnams Povilui ir Conradui bei jų šeimoms, kovos bendražygiams už darbo žmonių bendrą reikalą, "Laisvės" kolektyvui, būčiams, draugams ir pažįstamiems.

Velionis buvo mūsų bendramintis. Jo atminimas mūsų mintyse neužges iki mūsų krūtinėje plaks širdis.

ANNA ir S. J. JOKUBKA

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 metų spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės žmonai Nellie, sūnams Conrad ir Povilui ir jo žmonai Rozalijai, anūkams; taipgi visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams.

Mes kartu liūdime netekus nuoširdaus pažangios visuomenės veikėjo ir darbo klasės reikalų gynėjo.

ESTELLE ir VINCAS BOGDEN
ir ANTANAS LITVINAS

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės sūnams Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams. Mes taipgi liūdime, netekę kilnios darbo klasės dukros.

JESSIE VESELY (Lombard, Ill.)
LOUIS ir NELLIE DE SCHAAF

BROOKLYN, N.Y.

MIRUS POVILUI VENTAI

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės žmonai Nellie, sūnams Conrad ir Povilui ir jo žmonai Rozalijai, anūkams; taipgi visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams.

Mes kartu liūdime netekus nuoširdaus pažangios visuomenės veikėjo ir darbo klasės reikalų gynėjo.

A. DOČKIENĖ
(Cicero, Ill.)
JOHN FELZA
ANTANINA BUTKIS

NELLIE DE SCHAAF
LOUIS DE SCHAAF
VALERIA URBIKAS
TONY URBIKAS
JOHN PATECKAS

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 m. spalio 7 d., sulaukusi 80 m.a.)

Reiškiu gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės sūnams — Vytautui (Dovie) Yotka, Stanley (Monica) Yotka ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams — Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms, ir kitiems giminėms bei draugams.

Žinokite, kad ir aš liūdžiu netekus brangios draugės.

ANTOINETTE GERDUS
(Washington, Ill.)

KAIP EINA "VILNIES" VAJUS

(Nuo 1985 m. rugsėjo 27 d. iki spalio 18 d.)

Palyginus su praėita vaju suvestine, kaip buvo aštuoni darbininkai, tiek ir tebėra. Darbu irgi daug negalima pasidžiaugti, išskiriant saintpetersburgietę vajininkę Mary Brennan, laimėjusią 180 taškų. Naujų skaitytojų negauta nė vieno. Galimas daiktas, per pastarąsias dvi savaites vajininkams nebuvo lengva lankyti skaitytojų, kai beveik nebuvo parengimų bei suėjimų.

Vajininkai išsirikiavo taip:

JULIA MARAZAS — ALMKD, punktų surinko	1,800
MARY BRENNAN — St. Petersburg, Fla.	1,060
ST. MASYTĖ — Detroit, Mich.	580
VIOLET TRASK-TARASKIENĖ — San Francisco, Calif.	360
WALTER POZER — Folsom, Pa.	260
ELIZABETH REPSHIS — Dorchester, Mass.	200
ALYNA STRICH — Kenosha, Wis.	160
MARY STRAUSS — Bridgeport, Conn.	80
OFFICE	2,740

BE LEONO JONIKO

Nuo 1969 metų lapkričio 3 d., kai negailėstinga mirtis užgesino Leono šviesaus gyvenimo liepsnelę, prabėgo 16 metų, bet L. Joniko gyvenime atlikti darbai pasiliko gyvi ir visų aukštai vertinami. Jis daug metų dirbdamas "Vilnies" kolektyve atsakinguoju redaktoriumi, pavyzdinčiai dirbo ir rūpinosi, kad "Vilnis" kuo ilgiau gyvuotų.

Minint tą liūdną mirties sukaktį, lenkiame galvas ir giliai jaučiame tą didelį nuostolį, kurį pergyvename netekę atsakingo ir rūpestingo draugo, **Julija M.**

PAGERBTI ILGAMEČIAI LDS NARIAI

Spalio 12 d. gražus būrelis LDS narių suruošė draugišką pasivaišinimą, kuriame pagerbti du LDS 216 kuopos (Monarchs) nariai, priklausę kuopai virš 50 metų — A. Kalenda ir Jessie Vesely. Palinkėta jiems dar ilgai ne tik būti nariais, bet ir aktyviai veikti LDS organizacijos labui.

Svečių būryje matėsi ir iš toliau atvykusių LDS narių. **A. P.**

• Gyvenimas ilgas, jeigu jis turiningas. Matuokime jį poelgiais, o ne laiko vienetais. (Seneka)

MADAI WIRBICK MIRUS

Reiškiame nuoširdžią užuojautą sūnui Eugenijui, anūkams, seseriai Ievai Barauskienei ir kitiems giminėms.

WALTER DORINAS
P. ir E. ŽILINSKAI
J. ir B. KIVERIAI

ELIZABETH CABEL
V. ir M. RAILAI

CHICAGO, ILL.

Mirus

MILLEI JODKIENEI-KANCERIENEI

Reiškiame gilią užuojautą jos sūnams Vytautui ir Stanliui bei jų šeimoms, velionės bičiuliams, draugams ir pažįstamiems. Ji buvo ir mums artima bičiulė. Jos atminimas mūsų mintyse neužges iki plaks mūsų krūtinėje širdis.

ANNA ir S. J. JOKUBKA

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Benjamin Krisiken

Spalio 28 dieną sukako 5 metai, kai mirtis atskyrė Jį nuo manęs amžinai. Niekai jo negaliu pamiršti.

Deep in my heart a memory is kept
Of ones loved and will never forget,
A silent thought, a secret tear is kept
Throughout each lonely year
Wonderful memories of ones so dear
Treasure still with love sincere.

Lai Jam amžinu miegu užmigus, būna ramu ilsėtis. Lankysiu jo kapą ir puošu gyvomis gėlėmis.

Liūdinti žmona ANNA KRISIKEN bei jų šeima

BROOKLYN, N.Y.

MIRUS POVILUI VENTAI

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Nellie, sūnams Conrad ir Povilui ir jo žmonai Rozalijai, anūkams; taipgi visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams.

Mes kartu liūdime netekus nuoširdaus pažangios visuomenės veikėjo ir darbo klasės reikalų gynėjo.

JULIJA URMONIENĖ
ir JULIJA MARAZIENĖ

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 metų spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės sūnams Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams. Mes taipgi liūdime, netekę kilnios darbo klasės dukros.

I. MATTUS	MARCELLA WASSEL
EVA SANKUS	FRANCES JORDAN
ISABEL PETERS	ED JORDAN
JOHN FEIZA	A. DOČKIENĖ
WALTER SLENCH	(Cicero, Ill.)
MATT BAGDONAS	B. DOCKUS
ANN PETERS	ANTANINA BUTKIS

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 metų spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės sūnams Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams. Mes taipgi liūdime, netekę kilnios darbo klasės dukros.

ESTELLE BOGDEN	A. VAITKUS
VINCE BOGDEN	F. VAITKUS
ALICE PAULIUKAS	ANTANAS CHAPAS
	STELLA CHAPAS

U.S. Postal Service STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION <i>Required by 39 U.S.C. 3685</i>		
1A. TITLE OF PUBLICATION VILNIS	1B. PUBLICATION NO. 010659780	2. DATE OF FILING Oct. 31, 1985
3. FREQUENCY OF ISSUE BI-WEEKLY	3A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY 26	3B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICES CHICAGO \$10.00 CANADA&FOREIGN \$15.00
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP+4 Code) (Not printers)		
3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, IL. COOK 60608		
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer)		
3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, IL. 60608		
6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank)		
PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) WORKERS PUBLISHING ASSN., INC., 3116 SO. HALSTED STR., CHICAGO, IL. 60608		
EDITOR (Name and Complete Mailing Address) STANLEY J. JOKUBKA 3116 SO. LITUANICA A VE., CHICAGO, IL. 60608		
MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address) NONE		
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)		
FULL NAME WORKERS PUBLISHING ASSN., INC.		
COMPLETE MAILING ADDRESS 3116 SO. HALSTED ST., CHICAGO, IL. 60608		
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)		
FULL NAME N		
COMPLETE MAILING ADDRESS O		
N		
E		
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 423.12 DMM only): The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)		
☒ HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS		
☐ HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)		
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION (See instructions on reverse side)	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)	900	900
B. PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	20	22
2. Mail Subscription (Paid and/or requested)	664	655
C. TOTAL PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)	684	677
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES	12	14
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)	696	691
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	204	200
2. Return from News Agents	NONE	NONE
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)	900	900
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete		
SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER <i>J. J. White - Asst. mgr.</i>		

PS Form 3526, July 1984

(See instruction on reverse)

Vilnis, lapkričio 7, 1985